

Jaarverslag 2025

HRZKMO

City Atrium C - 4de verd.
Vooruitgangstraat 50 | 1210 Brussel

Tel. 02-277 90 15
secr@hrzkmo-csipme.fgov.be
www.hrzkmo.fgov.be

Inhoud

Voorwoord	4
1. Activiteiten	6
Overleggen	6
Adviseren	6
Vertegenwoordigen	16
Andere werkzaamheden	16
2. Kerncijfers	22
3. Organigram en samenstelling	26

Voorwoord

De zelfstandigen en de kmo's vormen al decennialang het kloppend hart van onze economie. Zij zorgen voor ondernemerschap, lokale verankering, innovatie en een bijzonder groot deel van de werkgelegenheid. Hun flexibiliteit en weerbaarheid zijn een fundament van onze welvaart. Maar net omdat zij zo'n belangrijke rol spelen, worden zij ook sterk geconfronteerd met de vele maatschappelijke en economische uitdagingen van vandaag: geopolitieke spanningen, digitalisering, verduurzaming, krapte op de arbeidsmarkt, stijgende kosten en de toenemende rompslomp en complexiteit van regelgeving. In dat landschap is het essentieel dat hun stem duidelijk en tijdig door de beleidsmakers wordt gehoord.

De Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO (HRZKMO) speelt daarbij een unieke rol. Als officieel adviesorgaan vertegenwoordigt de HRZKMO de brede waaier aan belangen van zelfstandige ondernemers en zet hij zijn expertise in om beleidsmakers van gefundeerde, evenwichtige en realistische adviezen te voorzien. Door zijn pluralistische samenstelling en jarenlange ervaring slaagt de HRZKMO erin om standpunten te formuleren die zowel diepgeworteld zijn in de realiteit van ondernemers als in de noden van de toekomst.

Ook in 2025 heeft de HRZKMO deze rol met kracht en overtuiging opgenomen. Hij heeft opnieuw een aanzienlijk aantal adviezen uitgebracht over thema's die onze zelfstandige ondernemers rechtstreeks raken. Zo werd onder meer ingezet op grondige reflecties rond het bevorderen en beschermen van het zelfstandig ondernemen, de versterking van de flexibiliteit en competitiviteit van kmo's, de verdere digitalisering van diensten en administratieve processen, rond bezorgdiensten, grensaankopen, overheidsopdrachten, administratieve vereenvoudiging en de overgang naar een duurzame economie.

De HRZKMO organiseerde in oktober 2025 een conferentie die volledig in het teken stond van administratieve vereenvoudiging en de concrete impact ervan op ondernemers. Daarbij werden aanbevelingen en praktijkgerichte oplossingen gedeeld om de regeldruk en rompslomp voor zelfstandigen en kmo's structureel te verminderen.

Daarnaast heeft de HRZKMO in 2025 verder geïnvesteerd in dialoog en samenwerking. Regelmatige overlegmomenten met sociale partners, administraties en sectororganisaties zorgden voor een breed gedragen en kwaliteitsvolle besluitvorming. De HRZKMO heeft ook zijn communicatie versterkt, zodat adviezen meer dan ooit hun weg vinden naar beleidsmakers én ondernemers. De digitalisering van interne processen en de modernisering van de werkmethoden zorgen ervoor dat de HRZKMO nog efficiënter en slagkrachtiger kan werken.

Dit activiteitenverslag bundelt de adviezen, werkzaamheden en initiatieven van het voorbije jaar. Het is niet alleen een overzicht van feiten en cijfers, maar ook een illustratie van de maatschappelijke relevantie van de HRZKMO en van het engagement van al zijn leden. Ik wil dan ook mijn oprechte dank uitspreken aan iedereen die heeft bijgedragen aan dit werk: de leden, de expertengroepen en commissies, het secretariaat en alle partners die mee hun schouders zetten onder de missie van de HRZKMO.

Met dit verslag kijken we terug op een jaar van intensieve en constructieve activiteit. Tegelijkertijd kijken we vooruit. De uitdagingen voor zelfstandigen en kmo's blijven groot, maar met een sterke dialoog, een gedegen advieswerking en een blijvende inzet op samenwerking blijft de HRZKMO haar rol als kompas en klankbord vervullen. Samen bouwen we verder aan een ondernemingsklimaat waarin zelfstandigen en kmo's kunnen groeien, innoveren en duurzaam verankerd blijven in onze samenleving.

Bart Buysse

Voorzitter Hoge Raad
voor de Zelfstandigen en de KMO

1. Activiteiten

De Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO (HRZKMO) is een federale adviesraad. Zijn wettelijke opdracht is drievoudig: overleggen, adviseren én vertegenwoordigen. Hieronder volgt een overzicht van deze drie kerntaken zoals die in 2025 gestalte kregen. Niet alle activiteiten van de HRZKMO monden uit in adviezen. De voornaamste van die activiteiten worden toegelicht in de rubriek 'Andere werkzaamheden'.

1. Overleggen

De HRZKMO vormt een overlegplatform voor de zelfstandigen en de kmo's. Hij groepeert een 190-tal erkende beroeps- en interprofessionele organisaties. Naargelang de dossiers vond het overleg in 2025 plaats in de diverse commissies (sector-, vaste - of ad hoc commissies), in het bureau en in de algemene vergadering van de HRZKMO. Het dagelijks bestuur werd verzekerd door het bureau.

2. Adviseren

De HRZKMO treedt op als spreekbuis van de kmo's, zelfstandigen en vrije beroepen. Hij geeft adviezen aan de betrokken beleidsverantwoordelijken. Hij kan geraadpleegd worden door een minister of het parlement maar beschikt ook over een eigen initiatiefrecht. De HRZKMO is een organisme van openbaar nut en wordt geleid en beheerd door de zelfstandigen zelf. Zo kan hij steeds in volle onafhankelijkheid zijn standpunten vertolken.

In 2025 bracht de HRZKMO 29 adviezen uit over een brede waaier van onderwerpen. Deze adviezen werden voorbereid door de verschillende vaste commissies en sectorcommissies en door het bureau. Ze werden goedgekeurd of bekrachtigd door de algemene vergaderingen op 3 april, 7 oktober en 16 december 2025. De adviezen zijn hieronder beknopt samengevat en zijn integraal raadpleegbaar op onze website www.hrzkmo.fgov.be.

ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING

I Voorstellen administratieve vereenvoudiging (Advies 950) I

De Minister van Zelfstandigen en Kmo's heeft de HRZKMO gevraagd een advies uit te brengen met concrete voorstellen tot administratieve vereenvoudiging door zijn eerdere voorstellen te prioriteren en te actualiseren en door eventuele nieuwe voorstellen toe te voegen. De HRZKMO heeft in zijn advies 186 concrete voorstellen tot administratieve vereenvoudiging geformuleerd. Daarvan komen er 115 voorstellen uit zijn eerdere adviezen. Die voorstellen werden gekopieerd of geactualiseerd. 71 voorstellen zijn nieuwe voorstellen.

I Publicaties in het Belgisch Staatsblad (Advies 961) I

De HRZKMO heeft op eigen initiatief een advies uitgebracht over de publicaties in het Belgisch Staatsblad. Hij vraagt de procedures voor de publicaties in het Belgisch Staatsblad te vereenvoudigen en te digitaliseren teneinde de administratieve lasten voor kmo's te beperken. De HRZKMO is ook van mening dat een verlaging van de publicatiekosten nodig is. Hij herhaalt tevens zijn voorstel tot vereenvoudiging van de procedure voor de oprichting van een vennootschap.

I Governance administratieve vereenvoudiging (Advies 972) I

Administratieve lasten kosten de kmo's heel veel tijd, geld en middelen.

Ze hinderen bovendien ook indirect de economische groei. Van de vele concrete voorstellen tot administratieve vereenvoudiging die de HRZKMO in het verleden geformuleerd heeft, werden er maar zeer weinig gerealiseerd. Volgens de HRZKMO is er ook nood aan meer organisatie, sturing en coördinatie van administratieve vereenvoudiging. In dit advies formuleert hij dan ook een reeks voorstellen, richtsnoeren en aandachtspunten voor de governance van administratieve vereenvoudiging, voor project governance en -management, en voor het voorkomen van toekomstige administratieve lasten.

ALGEMEEN KMO-BELEID

I Overheidsopdrachten (Advies 946) I

De HRZKMO heeft kennis genomen van de Europese raadpleging over de evaluatie van de richtlijnen inzake overheidsopdrachten. De HRZKMO vraagt in zijn advies dat het Uniform Europees Aanbestedingsdocument eenvoudiger wordt en dat de prijs

minder bepalend wordt. Milieu- en innovatieclausules moeten volgens de HRZKMO realistische en evenredig blijven, en marktconsultaties moeten correct en representatief verlopen. Daarnaast formuleert hij enkele sectorspecifieke voorstellen voor de bouwsector en de landschapsarchitectuur.

I Openingsuren (Advies 954) I

De Minister van Zelfstandigen en Kmo's heeft het advies van de HRZKMO gevraagd over een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 10 november 2006 betreffende de openingsuren in handel, ambacht en dienstverlening. De HRZKMO is geen voorstander van een algemene afschaffing van de verplichte wekelijkse rustdag, hoewel hij aanvaardt dat er sectorale uitzonderingen kunnen gelden. Hij is evenmin voorstander van een uitbreiding van de openingsuren tot 22 uur. Hij erkent de noodzaak van een aanpassing van de uitzondering die van toepassing is op dagbladhandels maar elke vorm van oneerlijke concurrentie moet vermeden worden.

I Betalingsachterstand (Advies 960) I

De HRZKMO heeft kennis genomen van de Europese raadpleging over de richtlijn betalingsachterstand. Hij pleit ervoor om als juridisch instrument te kiezen voor een verordening in plaats van een richtlijn, maar wel met ruimte voor sectorspecifieke aanvullingen door de lidstaten. Daarbij verwijst de HRZKMO naar de termijnen uit de wet van 2 augustus 2002 en de Belgische regels inzake overheidsopdrachten. Tenslotte benadrukt de HRZKMO dat interest bij betalingsachterstand automatisch verschuldigd moet zijn.

I Fysieke grensaankopen (Advies 962) I

In dit advies op eigen initiatief roept de HRZKMO de federale regering op om in het kader van de uitwerking van de begroting werk te maken van de problematiek van de fysieke grensaankopen. Hij formuleert eveneens meerdere bezorgdheden met betrekking tot de invoering van een nieuwe taks op bepaalde verpakkingen, die voortvloeit uit een interregionaal akkoord ter bestrijding van zwerfafval. Hij vreest dat deze taks de toekomstige inspanningen van de federale regering om grensaankopen tegen te gaan, zal tenietdoen.

I Strategisch Plan Gegevensbeschermingsautoriteit (Advies 967) I

De HRZKMO heeft op eigen initiatief een advies uitgebracht over het ontwerp van Strategisch Plan 2026-2028 van de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA). De HRZKMO steunt de door de GBA vooropgestelde doelstellingen en in het bijzonder de keuze voor de twee centrale principes: prioritering en samenwerking. De toepassing van de Algemene Verordening Gegevensbescherming blijft een belangrijke uitdaging voor de kmo's. Kmo's hebben nood aan vereenvoudiging, duidelijke basisprincipes en concrete richtsnoeren, en informatie en instrumenten op maat van de kmo's.

ARBEIDSMARKT

I Flexi-jobs (Advies 970) I

De HRZKMO heeft een advies op

eigen initiatief uitgebracht over de veralgemening en hervorming van de regeling voor flexi-jobs en de uitbreiding van de vrijwillige overuren. Hij verwelkomt de uitbreiding van flexi-jobs naar alle sectoren met een opt out en de verruiming van de vrijwillige overuren, maar betreurt dat het verbod op tewerkstelling bij een verbonden onderneming blijft gelden voor wie 4/5de werkt. De HRZKMO uit eveneens zijn bezorgdheid over de complexe voorwaarden voor vrijwillige overuren bij deeltijdse werknemers en vraagt dat ook tijdelijk deeltijdse werknemers wegens tijdskrediet of thematisch verlof toegang krijgen. Daarnaast pleit hij voor een verlenging van de fiscaal gunstige relance overuren tot de nieuwe regels van kracht worden.

BEROEPSREGLEMENTERINGEN

I Autocontrolegidsen B2C (Advies 945) I

De HRZKMO heeft kennis genomen van het voorstel van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen om de specifieke autocontrolegidsen voor de B2C-sector af te schaffen. De HRZKMO pleit voor het behoud van deze specifieke gidsen. Hij merkt op dat in de praktijk de sectorspecifieke autocontrolegidsen meer gebruikt worden en gebruiksvriendelijker zijn dan de generieke gids en ze meer rekening houden met de specificiteit van elke sector. Hij vraagt dan ook om het nodige personeel en middelen voor het beheer van de sectorspecifieke gidsen te voorzien.

I Basiskennis bedrijfsbeheer (Advies 966) I

De Waalse Minister van Economie heeft de HRZKMO geraadpleegd over twee besluiten tot uitvoering van het decreet tot opheffing van de vereiste inzake de basiskennis bedrijfsbeheer. De HRZKMO benadrukt dat men attent moet zijn op een mogelijke uitbreiding van het toepassingsgebied, starters een alternatief opleidingsaanbod en gepersonaliseerde ondersteuning moet garanderen, een ex-post evaluatie moet uitvoeren, de beroepsbekwaamheden moet behouden en het examen van de centrale examencommissie moet moderniseren.

DUURZAAM ONDERNEMEN

I Het Sociaal Klimaatfonds (Advies 948) I

De HRZKMO heeft kennis genomen van de voorbereiding van de maatregelen in het kader van het Sociaal Klimaatfonds (SCF). Het SCF heeft als doel de sociale en economische gevolgen van ETS2 te helpen verlichten. De HRZKMO is er van overtuigd dat kmo's een belangrijke bijdrage aan de duurzame transitie kunnen leveren zonder dat hun competitiviteit daaronder lijdt, op voorwaarde dat het overheidsbeleid daadwerkelijk rekening met hen houdt en hen voldoende steun biedt. De HRZKMO verwelkomt dan ook het initiatief om het SCF op te richten en formuleert een reeks voorstellen en aandachtspunten.

I Vraagstukken Sociaal klimaatplan (Advies 953) I

De HRZKMO heeft op eigen initiatief een advies uitgebracht over bepaalde vraagstukken die zich bij de voorbereiding van het Sociaal Klimaatplan stellen. Om toegang te krijgen tot de financiering van het Sociaal Klimaatfonds, dat als doel heeft om de sociale en economische gevolgen van ETS2 te helpen verlichten, moet België een Sociaal Klimaatplan opstellen. In zijn advies dringt de HRZKMO er op aan dat 50% van de Belgische middelen uit dat fonds naar de kwetsbare micro-ondernemingen gaan. Hij formuleert ook een aantal voorstellen inzake de definitie van kwetsbare micro-onderneming en vraagt dat de begeleiding en adviesverlening voor micro-ondernemingen versterkt worden.

I Omnibus I- richtlijn en VSME (Advies 955) I

De HRZKMO heeft kennis genomen van het voorstel van de Europese Commissie betreffende de Omnibus I- richtlijn en de vrijwillige duurzaamheidsrapportering voor kmo's (VSME). Hij pleit voor het optrekken van de CSRD drempel naar 1.000 werknemers en benadrukt dat de VSME standaard verplicht moet gelden voor alle ondernemingen die duurzaamheidsinformatie bij kmo's opvragen. De HRZKMO vraagt bovendien dat de "Stop the clock"-richtlijn snel in Belgisch recht wordt omgezet. Daarnaast vraagt hij dat de zorgvuldigheidsplicht in de CSDDD volledig wordt afgestemd op de CSRD. Tot slot benadrukt de HRZKMO dat de VSME normen nog te complex en te zwaar zijn.

I Federaal Actieplan Circulaire Economie (Advies 957) I

De Minister van Economie heeft de HRZKMO gevraagd input te leveren ter voorbereiding van het Federaal Actieplan Circulaire Economie. De HRZKMO was bovendien zelf reeds een advies op eigen initiatief aan het voorbereiden met daarin zijn visie op de circulaire economie en de kmo's. De HRZKMO steunt ten volle het streven naar een circulaire economie. Hij is overtuigd van de noodzaak en de opportuniteiten van circulaire ondernemen. Hij vraagt de overheid dan ook te kiezen voor een ambitieus beleid. Aangezien de overgrote meerderheid van de ondernemingen kmo's zijn, zal het overheidsbeleid bijzondere aandacht aan deze groep moeten besteden en rekening moeten houden met de eigenheid en schaal van de kmo's. De HRZKMO formuleert daartoe een aantal principes, richtlijnen en aandachtspunten.

I Circular Economy Act (Advies 964) I

De HRZKMO heeft deelgenomen aan de Europese raadpleging ter voorbereiding van een voorstel van verordening inzake circulaire economie, de zgn. Circular Economy Act. De HRZKMO heeft reeds vaak het belang van de transitie naar een duurzame, circulaire economie onderstreept en herhaalt in dit advies zijn belangrijkste standpunten met betrekking tot de circulaire economie. Specifiek pleit hij voor het wegnemen van de drempels voor de circulaire transitie, voor haalbare regels voor kmo's en voor een level-playing field met de landen buiten de EU.

I Implementatie van de ontbossingsverordening (Advies 971) I

De HRZKMO heeft op eigen initiatief een advies uitgebracht over de implementatie van de Europese ontbossingsverordening (EUDR). Hij steunt de doelstellingen van de EUDR en is van oordeel dat deze verordening een kans betekent voor de Belgische economie. De HRZKMO zou graag zien dat de toepassing van de verordening geen verhoging van de administratieve lasten met zich meebrengt. Hij stelt ondersteunende en begeleidende maatregelen voor teneinde de toepassing van deze verordening te vergemakkelijken. Het uitstel van de inwerkingtreding van deze verordening biedt de overheden een extra kans: om de gegevens waarover zij beschikken ter beschikking te stellen en om systemen te ontwikkelen voor het delen, invoeren en automatisch doorsturen van informatie op sectorniveau.

MARKTPRAKTIJEN EN NORMEN

I Verkoop op afstand financiële diensten (Advies 949) I

De FOD Economie heeft het advies van de HRZKMO gevraagd over de omzetting van richtlijn 2023/2673 wat betreft de op afstand gesloten overeenkomsten inzake financiële diensten en de bijhorende opties. De HRZKMO is van mening dat de Belgische wetgever geen strengere regelgeving mag invoeren dan wat de Europese richtlijn voorschrijft voor de precontractuele informatie, het

herroepingsrecht, het verstrekken van adequate inlichtingen, de dark patterns en de online interfaces.

I Empowerment richtlijn (Advies 951) I

De FOD Economie heeft het advies van de HRZKMO gevraagd over de omzetting van richtlijn 2024/825 wat betreft het versterken van de positie van de consument voor de groene transitie door middel van betere informatie en door middel van bescherming tegen oneerlijke praktijken. De HRZKMO vraagt dat bij de omzetting van deze zgn. Empowerment richtlijn rekening wordt gehouden met de positie van kmo's. Hij pleit voor een correcte afbakening van de verantwoordelijkheden en voor werkbare regels voor het zichtbaar maken van het geharmoniseerd etiket en de kennisgeving. Hij vraagt pragmatische en proportionele controles.

I B2B-wet evaluatie (Advies 952) I

De Minister van Zelfstandigen en Kmo's en de Minister van Economie hebben de HRZKMO gezamenlijk om advies gevraagd over de evaluatie van B2B-wet. De HRZKMO geeft in zijn advies voorstellen die gericht zijn op het aanpakken van misbruik van economische afhankelijkheid, onrechtmatige contractuele bedingen en agressieve en misleidende marktpraktijken tussen ondernemingen. Hij wijst op welke wijze de fear-factor voor de ondernemingen tegengegaan kan worden en welke bijkomende handhaving voor deze praktijken voorzien moet worden. De zwarte en grijze lijst van onrechtmatige bedingen moet en behouden blijven. De HRZKMO vraagt ook bepaalde bedingen te verduidelijken en enkele wijzingen aan de lijsten aan te brengen.

I Ontbijtrichtlijn (Advies 959) I

De Minister van Economie heeft het advies van de HRZKMO gevraagd over de ontwerpen van koninklijke besluiten ter omzetting van de zogenaamde 'Ontbijtrichtlijn' (Richtlijn 2024/1438). De HRZKMO geeft een gunstig advies over deze ontwerpen.

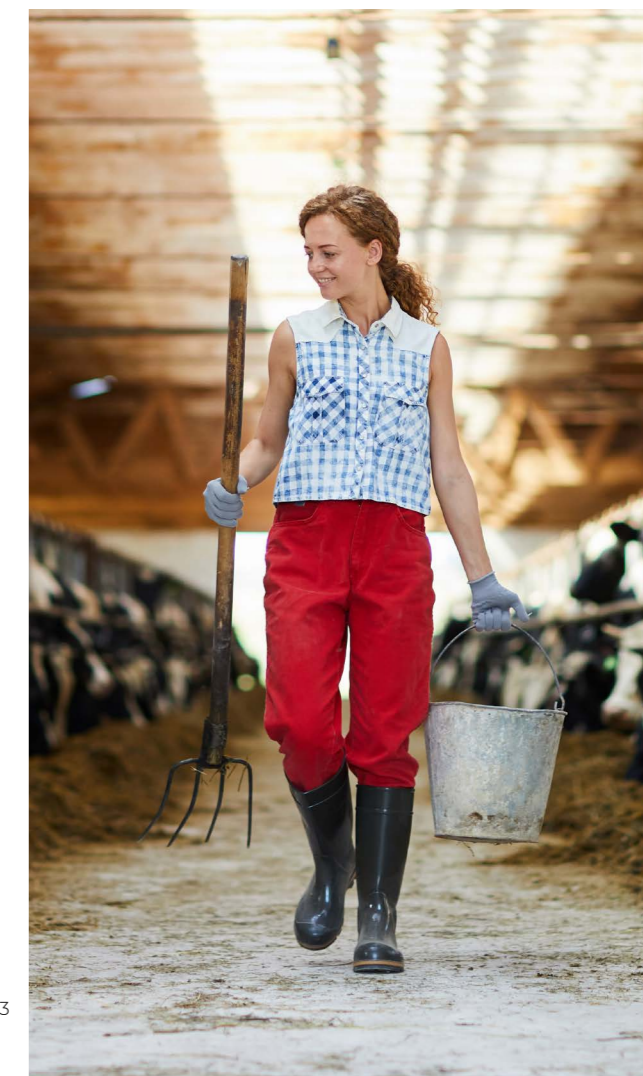
I Visserijbenamingen (Advies 968) I

De Minister van Economie heeft het advies van de HRZKMO gevraagd over het ontwerp van koninklijk besluit houdende reglementering van de benamingen van visserijproducten en aquacultuurproducten en het ontwerp van ministerieel besluit tot vaststelling van de lijst van de handelsbenamingen voor visserijproducten en aquacultuurproducten. De HRZKMO geeft een gunstig advies over

deze ontwerpen maar stelt voor om de lijst van handelsbenamingen aan te passen opdat er meer uniformiteit zou zijn bij het gebruik in de Europese Unie.

I Herziening normalisatieverordening (Advies 969) I

De HRZKMO heeft kennis genomen van de Europese raadpleging ter voorbereiding van de herziening van de normalisatieverordening EU 1025/2012. De HRZKMO vraagt in zijn advies dat het normalisatieproces sneller zou verlopen en dat de kmo's beter betrokken worden zodat de normen meer op maat van de kmo's worden gemaakt. De normen moeten beter toegankelijk gemaakt worden en de kmo's moeten maximaal ondersteund worden bij de implementatie van de normen.

SOCIALE FRAUDEBESTRIJDING

I **Pakketbezorging** (Advies 947) I

De HRZKMO heeft op eigen initiatief een advies uitgebracht over de toepassing van de wet van 17 december 2023 die als doel heeft de werkomstandigheden van de postpakketbezorgers te verbeteren. Het regeerakkoord voorziet een evaluatie en een vereenvoudiging van de wet. De HRZKMO vestigt de aandacht op de ondoeltreffendheid, de ondoelmatigheid en de ontoepasbaarheid van deze wet. In het bijzonder de verplichtingen met betrekking tot de registratie van de distributietijd en tot het opstellen van halfjaarlijkse rapporten vormen een onredelijke administratieve last en zijn niet toepasbaar.

I **Strategisch Plan Sociale Fraudebestrijding 2026-2029** (Advies 958) I

De Minister voor Sociale fraudebestrijding heeft het advies van de HRZKMO gevraagd over het ontwerp van Strategisch Plan Sociale Fraudebestrijding 2026-2029. De HRZKMO wordt tot zijn tevredenheid systematisch betrokken bij de voorbereiding van de plannen sociale fraudebestrijding. De HRZKMO steunt ten volle de strijd tegen sociale fraude. Hij onderschrijft in belangrijke mate de in het ontwerp van strategisch plan gekozen doelstellingen en beleidsopties. In zijn advies somt hij wel een aantal punten op waaraan meer aandacht zou moeten besteed worden.

I **Actieplan Sociale Fraudebestrijding 2026-2027** (Advies 963) I

De Minister voor Sociale fraudebestrijding heeft het advies van de HRZKMO gevraagd over het ontwerp van Actieplan Sociale Fraudebestrijding 2026-2027. De HRZKMO steunt de strijd tegen sociale fraude maar herhaalt zijn belangrijkste standpunten inzake sociale fraudebestrijding en formuleert opmerkingen bij een aantal specifieke acties. De grote uitdaging blijft om de doelstellingen en acties van de verschillende plannen daadwerkelijk op het terrein te realiseren en om tot echte resultaten en impact te komen. De HRZKMO vraagt om de SIOD en de sociale inspectiediensten daarvoor de nodige steun en financiering te geven.

I **EU-regels pakketbezorging** (Advies 965) I

De HRZKMO heeft deelgenomen aan een openbare raadpleging van de Europese Commissie met het oog op de invoering van een nieuwe wetgeving over de bezorgdiensten. De HRZKMO is van mening dat de regelgeving inzake het vervoer volstaat en dat een specifieke wetgeving voor pakketbezorging overbodig is. Hij verzoekt de Commissie om zich niet te laten inspireren door de Belgische regelgeving inzake pakketbezorging, om het toepassingsgebied van de regels inzake de toegang tot het beroep van vervoerder voor rekening van derden uit te breiden en om leveringspraktijken aan te moedigen die beogen de milieu-impact te verminderen.

VRIJE BEROEPEN

I **Hervormingen gezondheidszorg** (Advies 956) I

De HRZKMO heeft op eigen initiatief een advies uitgebracht over het voorontwerp van kaderwet over hervormingen in de gezondheidszorg. Dit voorontwerp heeft tot doel om de ereloonsupplementen, de gedeeltelijke conventionering en de financiering van de representatieve organisaties te omkaderen, en voorziet in een systeem van sancties voor de zorgverleners. De HRZKMO is van mening dat dit voorontwerp de vrijheid van uitoefening, die inherent is aan de vrije gezondheidszorgberoepen, en het bestaande overlegmodel in gevaar brengt.

I **Opheffing wet Colla** (Advies 973) I

De HRZKMO heeft kennis genomen van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake gezondheid en met name van de beoogde opheffing van de wet van 29 april 1999 betreffende de niet-conventionele praktijken, de zgn. wet Colla. De HRZKMO is tegen de opheffing van de wet Colla zonder dat er vooraf een nieuw juridisch en operationeel kader wordt gecreëerd. Een dergelijke maatregel zou de patiënten blootstellen aan risico's, de beroepsbeoefenaars met ernstige onzekerheid confronteren en erkende praktijken ondermijnen.

3. Vertegenwoordigen

De HRZKMO duidt vertegenwoordigers van de zelfstandigen en de kmo's aan in tal van beheers- en raadgevende organen. Zo kunnen die personen daar mee de zelfstandigen en kmo's vertegenwoordigen. [Een overzicht.](#)

4. Andere werkzaamheden

Andere specifieke activiteiten van de HRZKMO in 2025 lichten we hier kort toe.

I HRZKMO Conferentie 2025 I

De HRZKMO organiseert jaarlijks een conferentie rond een actueel beleidsthema. Voor de conferentie van 2025 werd als onderwerp gekozen voor administratieve vereenvoudiging. Administratieve lasten staan namelijk al jaren in de top drie van de hinderpalen die kmo's en vrije beroepers ervaren bij het ondernemen. De HRZKMO heeft in 2016, 2020 en 2021 adviezen gegeven met concrete voorstellen tot administratieve vereenvoudiging. Hij stelt echter vast dat er van die voorstellen nagenoeg niets gerealiseerd werd. In juni 2025 heeft de HRZKMO opnieuw 186 voorstellen geformuleerd. Hij wil er nu voor zorgen dat die voorstellen ook daadwerkelijk gerealiseerd worden. Tijdens de conferentie werd dan ook op zoek gegaan naar antwoorden op de vraag: Welke acties en instrumenten zijn nodig om tot echte resultaten te komen en om toekomstige administratieve lasten te vermijden?

I Digitalisering, cyberveiligheid en GDPR I

Ook in 2025 bleef de cyberveiligheid van de zelfstandigen en de kmo's een belangrijk onderwerp voor de HRZKMO. Sinds 2018 is de HRZKMO lid van de Cybersecurity Coalition (CSC). In datzelfde jaar werd er binnen de HRZKMO ook een permanente werkgroep Cyberveiligheid opgericht. Het HRZKMO-secretariaat speelt sinds 2021 een actieve rol binnen het Cyber4SME project van de FOD Economie tot verbetering van de cyberweerbaarheid van de kmo's. Sinds 2024 is het HRZKMO-secretariaat bovendien vertegenwoordigd binnen de National Cybersecurity Council Belgium (NCCB) van het Centrum voor Cyberveiligheid (CCB). In 2024 werd beslist de bestaande HRZKMO werkgroep Cyberveiligheid uit te breiden tot een werkgroep Digitalisering, Cyberveiligheid en GDPR. Ook op het

vlak van digitalisering en GDPR stellen er zich namelijk veel uitdagingen voor de kmo's en de HRZKMO was de voorbije jaren reeds actief bij die uitdagingen betrokken. De drie onderwerpen digitalisering, cyberveiligheid en GDPR zijn natuurlijk ook sterk verweven.

I Duurzaam ondernemen en circulaire economie I

De HRZKMO is er van overtuigd dat de noodzaak van duurzame ontwikkeling niet meer in vraag kan worden gesteld. De vraag nu is hoe die duurzame ontwikkeling best kan gerealiseerd worden, rekening houdend met de eigenheid van de kmo's. Binnen het kader van duurzame ontwikkeling is ook het streven naar een circulaire economie erg belangrijk. De HRZKMO probeert bij te dragen aan die evolutie naar een duurzame en circulaire economie en er voor te zorgen dat er wordt rekening gehouden met de kmo's door middel van zijn adviezen en door actief deel te nemen aan een aantal initiatieven. In 2024 werd er binnen de HRZKMO een permanente werkgroep Duurzaam Ondernemen opgericht. Begin 2024 werd de HRZKMO ook lid van *The Shift*, een netwerkorganisatie die tal van publieke en private actoren samenbrengt in hun streven naar duurzame transitie. Het HRZKMO-secretariaat is actief lid van het Intra-Belgisch Platform voor de Circulaire Economie en van het reflectiecomité van het project *Belgium Builds Back Circular* van de FOD Economie.

I SME filter I

De Europese Commissie heeft in 2023 de zogenaamde SME filter geïnstalleerd om Europese beleidsinitiatieven die belangrijk zijn voor kmo's te identificeren. Initiatieven die als zeer relevant voor kmo's worden aangeduid, zullen aan een diepgaande impactanalyse onderworpen worden. De FOD Economie laat voor elk initiatief aan de Europese Commissie weten wat volgens haar de relevantie voor de Belgische kmo's is en wil daarbij rekening houden met de standpunten van de kmo-organisaties. De HRZKMO treedt daarbij op als schakel tussen de FOD Economie en de beroeps- en interprofessionele organisaties.

I B2B e-facturatie I

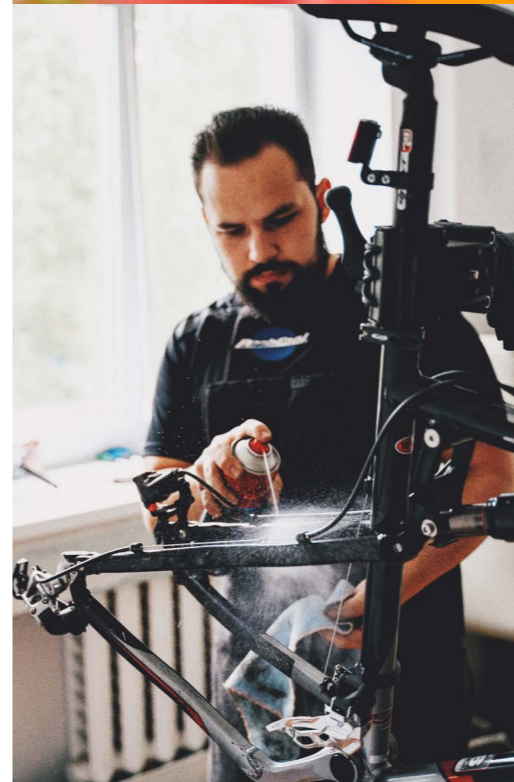
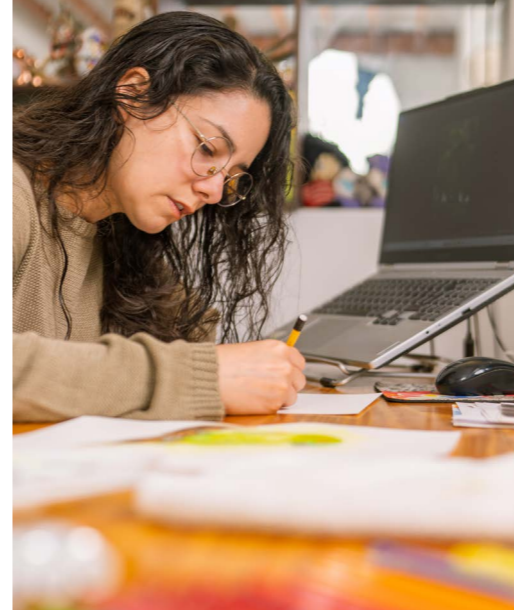
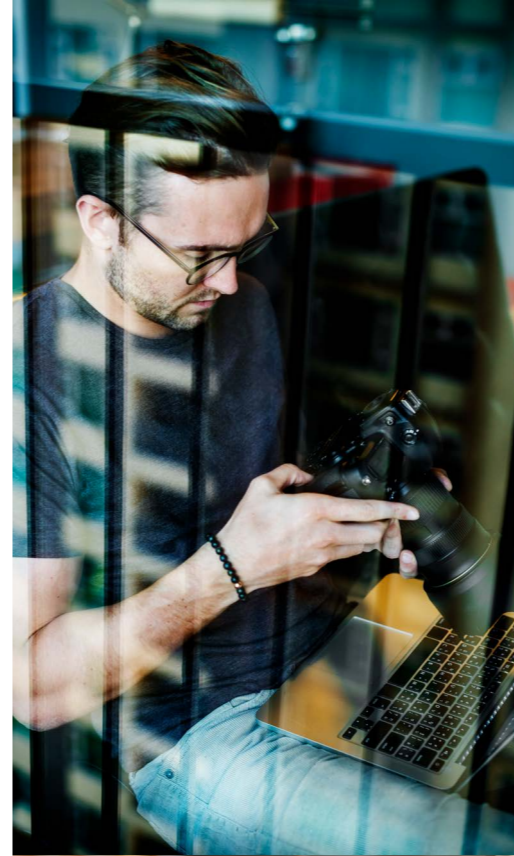
Vanaf 1 januari 2026 is e-facturatie (via gestructureerde elektronische facturen) verplicht voor b2b transacties. De HRZKMO heeft daarover adviezen gegeven maar het HRZKMO-secretariaat heeft in 2025 ook samen met enkele leden een actieve rol opgenomen binnen de Business Expert Group (BEG) E-invoicing. Dat is een sinds jaren bestaand overlegplatform tussen de publieke en private actoren betrokken bij e-facturatie. Voor een succesvolle ondersteuning van de kmo's bij de overgang naar b2b e-facturatie is een goede samenwerking met alle betrokken publieke en private actoren noodzakelijk. Bovendien waren de kmo's nog niet goed vertegenwoordigd binnen dit platform.

I Raadgevend Comité FAVV I

In 2025 heeft de HRZKMO zijn werkzaamheden binnen het Raadgevend Comité van het FAVV voortgezet. Hij is reeds meerdere jaren actief in dit Comité en vervult er voornamelijk een coördinerende rol ten aanzien van zijn leden die te maken hebben met voedselveiligheid.

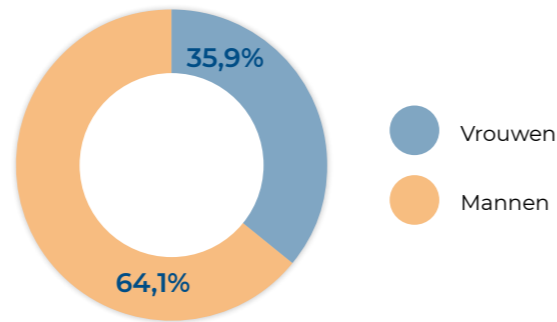
I Nieuwe NACE-BEL-nomenclatuur I

Op 1 januari 2025 is de nieuwe NACE-BEL-nomenclatuur in werking getreden. Ten gevolge daarvan hebben ook de verschillende gegevensbeheerders de activiteiten (BTW, RSZ, KBO) van de ondernemingen die die codes gebruiken, geconverteerd. Tijdens het hele actualiseringsproces van de nomenclatuur en de daaropvolgende implementatiefase heeft het secretariaat van de HRZKMO regelmatig de standpunten en voorstellen van zijn leden aan de administratie doorgegeven en ondersteund.

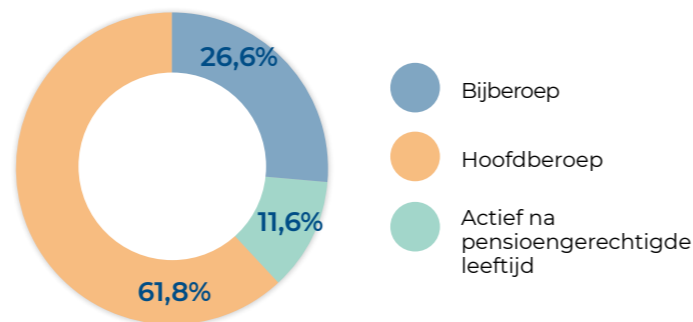

2. Kerncijfers

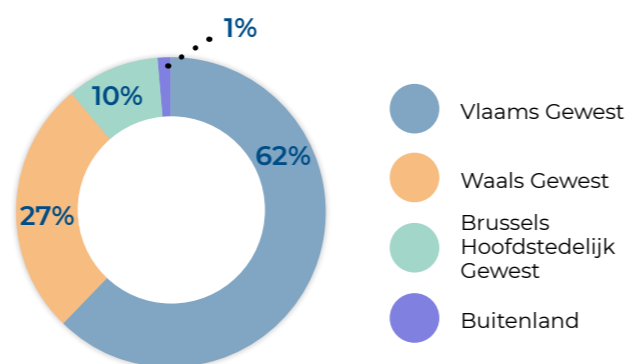
I % per geslacht I

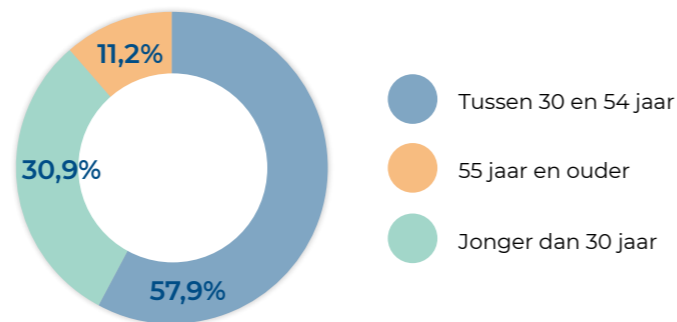
I % per aard van de activiteit I

I % per locatie I

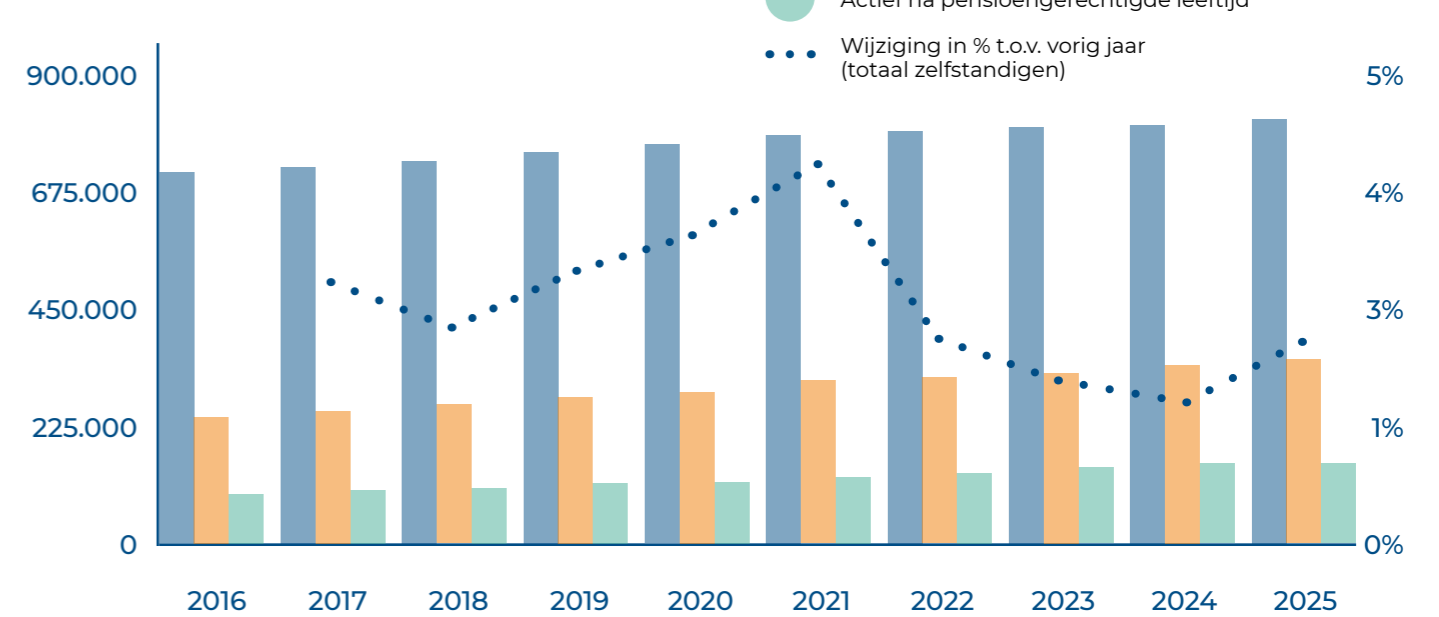

I % per leeftijd I

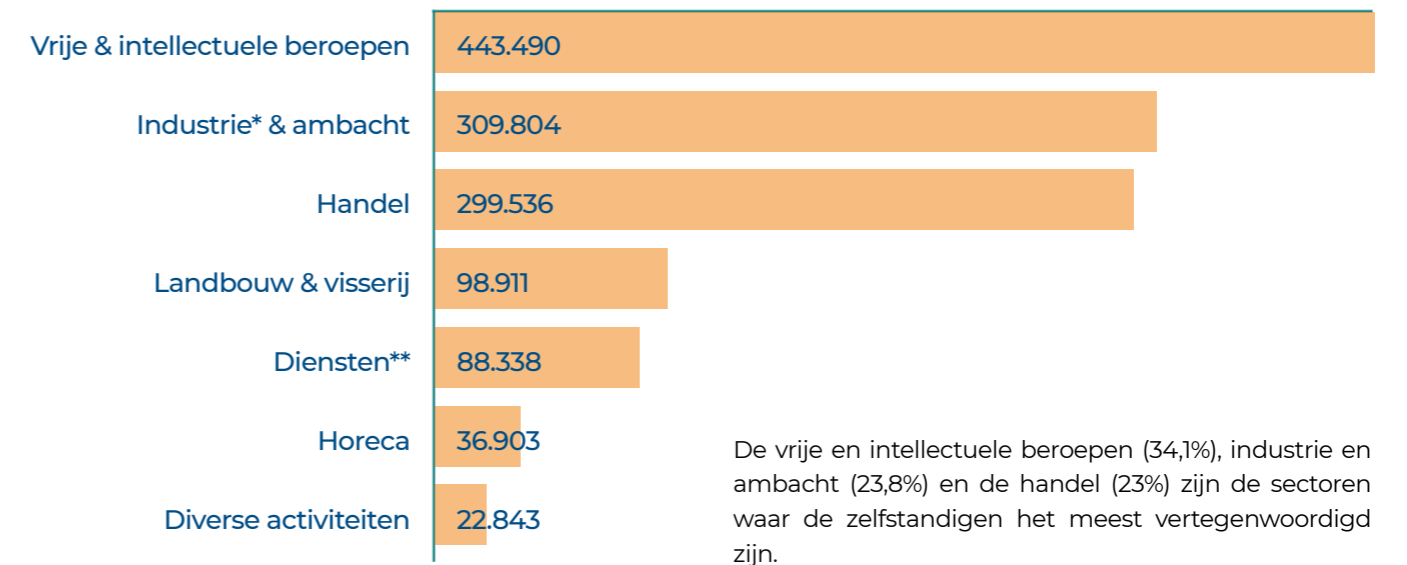

1.326.697 ZELFSTANDIGEN¹

I Evolutie per aard van de activiteit I

I Aantal zelfstandigen per sector I

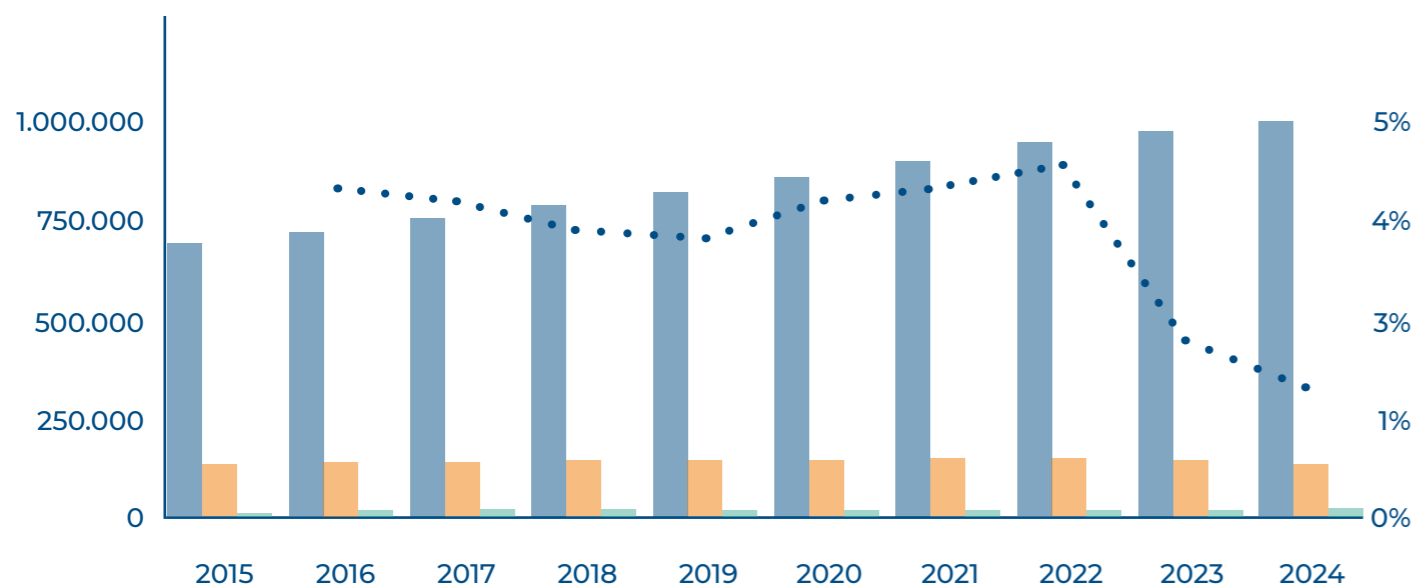
¹Bron: RSVZ. Deze cijfers hebben betrekking op alle personen die onderworpen zijn aan het sociaal statuut van zelfstandigen (helpers inbegrepen). De laatste gegevens die de periode tot 30/09/2025 bestrijken, zijn voorlopig en betreffen enkel de grafieken evolutie per aard van de activiteit, % per aard van de activiteit en % per geslacht. De andere grafieken m.b.t. de zelfstandigen (% per leeftijd, % per locatie en % per sector) weerspiegelen de toestand op 31/12/2024.

* De categorie "Industrie" omvat met name de bouwsector en het vervoer..

** De categorie "Diensten" omvat enkel diverse beroepen van manuele aard en bepaalde categorieën van personenverzorging (schoonheidsspecialist, kapper, manicure, ...).

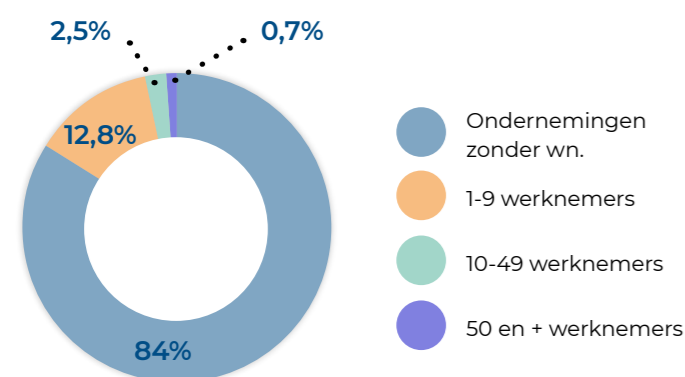
1.179.923 KMO'S ² (D.W.Z. 99,3 % VAN DE ONDERNEMINGEN)

Evolutie kmo's per grootte (aantal werknemers)

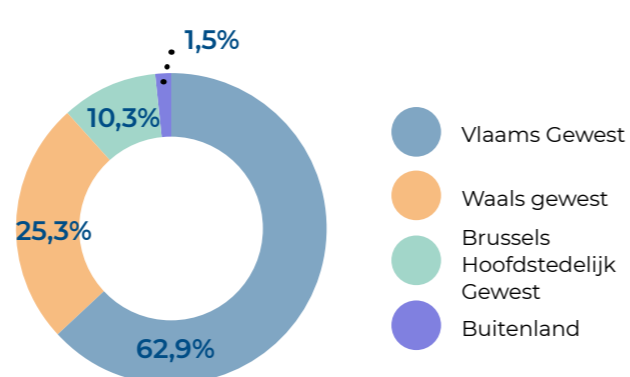

- Ondernemingen zonder wn.
- Ondernemingen met 1-9 wn.
- Ondernemingen met 10-49 wn.
- Wijziging in % t.o.v. vorig jaar (kmo's 0-49 wn.)

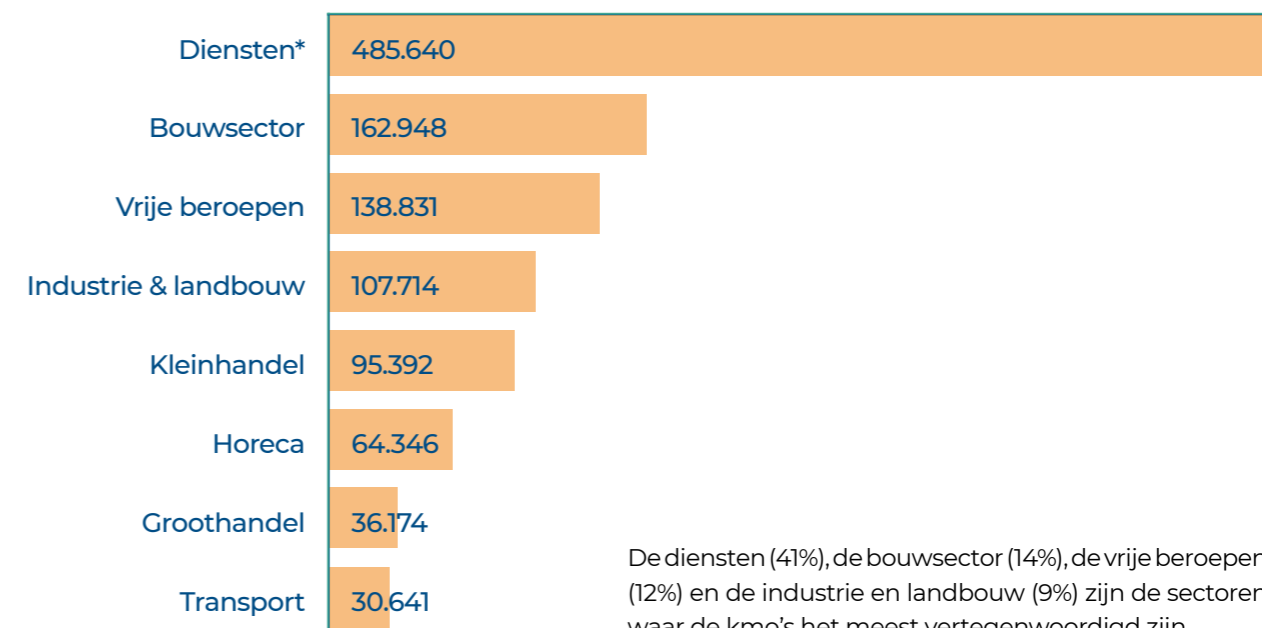
% alle ondernemingen per grootte

% kmo's per locatie

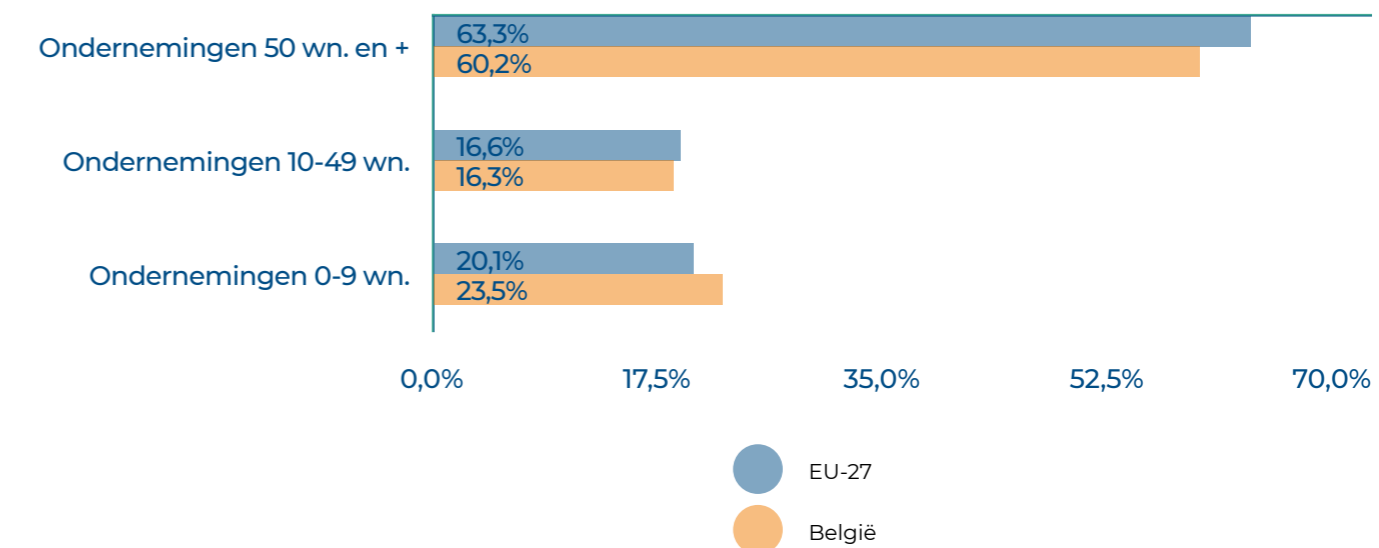
Kmo's per sector

De diensten (41%), de bouwsector (14%), de vrije beroepen (12%) en de industrie en landbouw (9%) zijn de sectoren waar de kmo's het meest vertegenwoordigd zijn.

119,1 MILJARD AAN TOEGEVOEGDE WAARDE GECREËRD DOOR KMO'S, D.W.Z. 39,8% VAN HET TOTAAL VAN ALLE ONDERNEMINGEN ³

% toegevoegde waarde ondernemingen per grootte

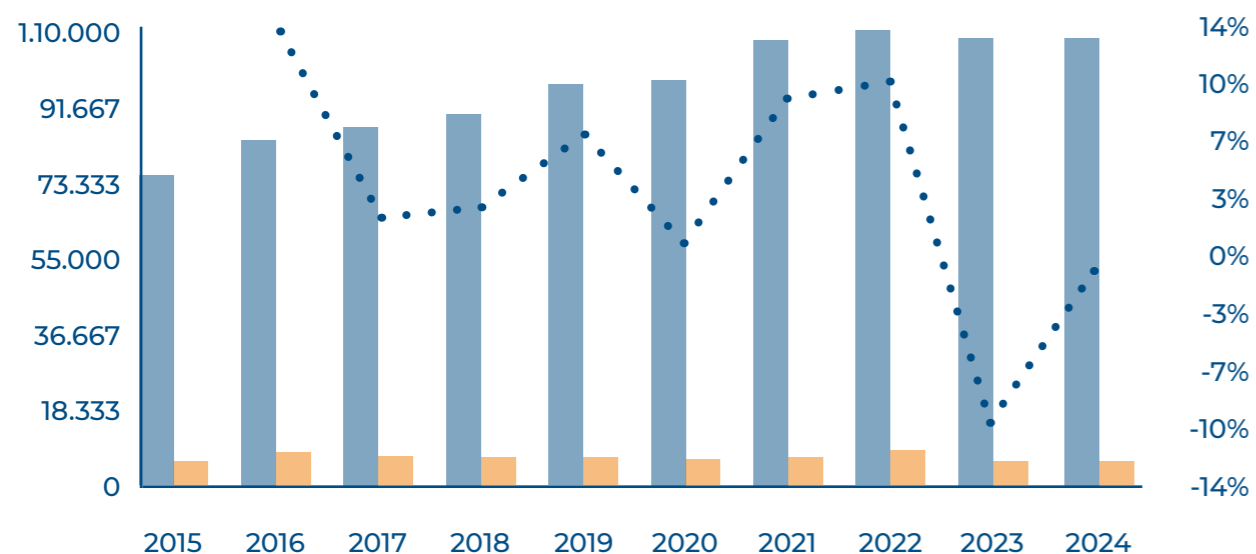
² In dit rapport worden de kmo's gedefinieerd als ondernemingen met 0 tot 49 werknemers. Bron: Statbel - FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie. Situatie op 31/12/2024.

* Deze categorie omvat talrijke NACE-BEL-codes, zoals de activiteiten van hoofdkantoren/ adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer, informatie en communicatie, exploitatie van en handel in onroerend goed, ...

³ Bron: Eurostat, 2024. Deze gegevens zijn gebaseerd op schattingen en gaan over de "niet-financiële marktgerichte economie" die enkel de industrie, de bouwsector, de handel en de diensten omvat (NACE 2008, secties B tot J, L, M en N). Ze houden geen rekening met de ondernemingen uit de sectoren landbouw, bosbouw en visserij en de diensten die normaal gezien geen deel uitmaken van de markteconomie, zoals onderwijs en gezondheidszorg.

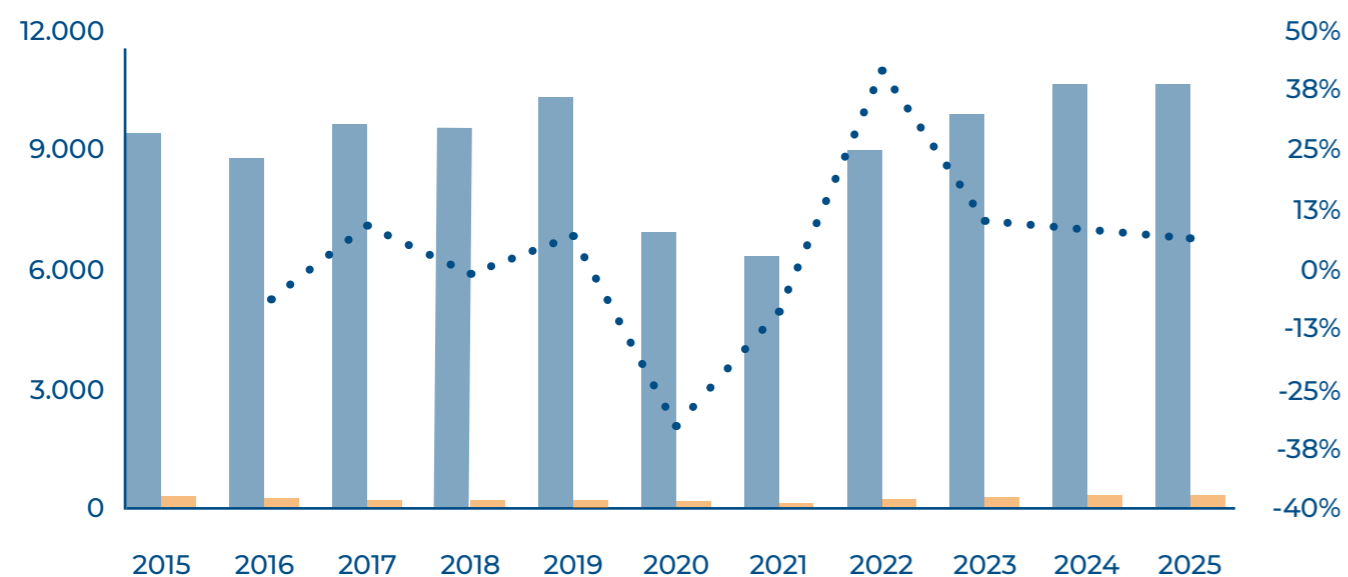
113.179 OPRICHTINGEN EN 11.672 FAILLISSEMENTEN VAN KMO'S⁴

Evolutie - oprichtingen I

- Ondernemingen zonder werknemers
- Ondernemingen met 1-49 werknemers
- Wijziging in % (totaal aantal kmo's)

Evolutie - faillissementen I

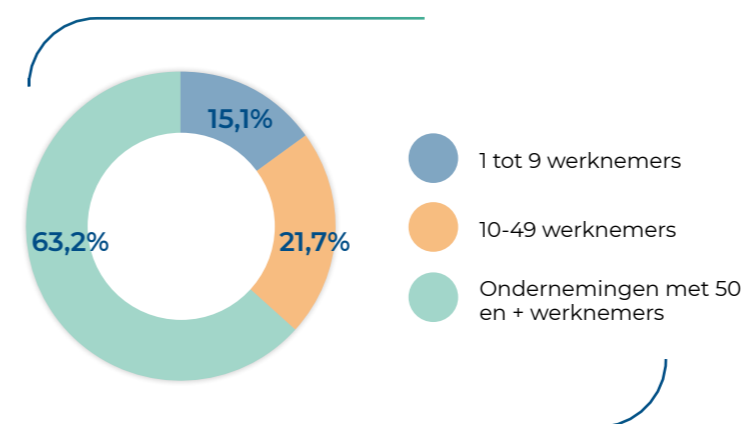

- Ondernemingen 0-9 werknemers
- Ondernemingen 10-49 werknemers
- Wijziging in % t.o.v. het vorige jaar (totaal aantal kmo's)

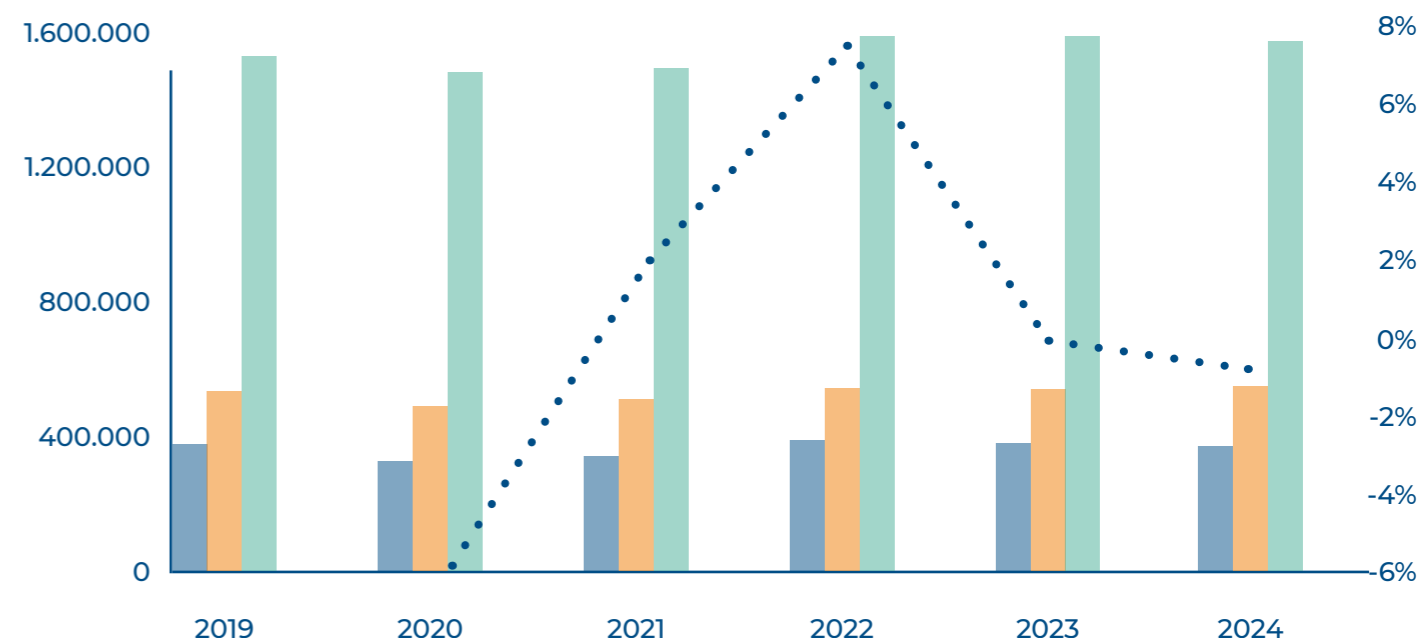
⁴ Bron: Statbel. Opmerking: waar de laatst bekende cijfers over de oprichting van kmo's betrekking hebben op het jaar 2023, gaan de cijfers over faillissementen over het jaar 2024.

910.881 WERKNEMERS (IN VTE) IN KMO'S⁵, D.W.Z. 36,8% VAN HET TOTALE ARBEIDSVOLUME

% arbeidsvolume privésector (VTE) I

Evolutie arbeidsvolume privésector (VTE)* I

- Ondernemingen met 1-9 wn.
- Ondernemingen met 10-49 wn.
- Ondernemingen met 50 en + wn.
- Wijziging in % t.o.v. het vorige jaar. (wn. alle ondernemingen)

⁵ Bron: RSZ, statistieken van de loontrekkende tewerkstelling. Arbeidsvolume van de werknemers in de privésector in voltijdsequivalenten naar de dimensie van de onderneming, situatie op 31/12/2024.

* Evolutie tussen 31 december 2019 en 31 december 2024. Het aangegeven percentage (-0,7%) drukt het verschil uit, per 31 december 2024, ten opzichte van 31 december 2023.

3. Organigram en samenstelling

Zelfstandigen en KMO

190 beroeps- en interprofessionele organisaties

I Sectorcommissies I

1. Voeding
2. Textiel en leder
3. Metaal en hout
4. Bouw
5. Land- en tuinbouwgebonden activiteiten
6. Ambulante handel
7. Horeca, toerisme en ontspanning
8. Transport en voertuigen
9. Technologie
10. Personenzorg
11. Diverse activiteiten
12. Juridische en economische beroepen
13. Medische en paramedische beroepen
14. Technische beroepen
15. Andere vrije en intellectuele beroepen

Professionele afdeling

30 leden*

I Interprofessionele organisaties I

- Handel en ambachten
- Vrije beroepen

Interprofessionele afdeling

30 leden*

Algemene vergadering

60 leden* + 2 voorzitters

I Bureau I

- 1 Voorzitter
- 1 Co-voorzitter
- 8 Leden

I 6 Vaste Commissies I

- Algemeen KMO-beleid
- Beroepsreglementeringen
- Marktpraktijken
- Vrije beroepen
- Fiscaliteit
- Ad hoc

* zelfde aantal plaatsvervangende leden

